

# Cine sunt eu?

Mihail Bakunin

1871

Nu sunt nici savant, nici filozof, nici măcar scriitor de meserie. Am scris foarte puțin la viața mea și nu am făcut-o niciodată, ca să zic așa, decât împotriva voinței mele și doar atunci când o convingere pătimașă mă silea să-mi înving repulsia instictivă față de orice expunere în public.

Cine sunt eu deci și ce anume mă împinge să public această lucrare? Sunt un căutător împătimit al adevărului și un dușman nu mai puțin înverșunat al ficțiunilor vătămătoare, de care partidul ordinii — acest reprezentant oficial, privilegiat și interesat al tuturor mârșaviilor religioase, metafizice, politice, juridice, economice și sociale, prezente și trecute — pretinde să se slujească încă și azi pentru a îndobitoci și aservi lumea.

Sunt un iubitor împătimit al libertății, pe care o consider singurul mediu în sânul căruia pot să se dezvolte și să crească inteligența, demnitatea și fericirea oamenilor. Nu al acelei libertăți într-un tot formală, acordată, măsurată și reglementată de Stat, veșnică minciună, care în realitate nu reprezintă niciodată nimic altceva decât privilegiul câtorva întemeiați pe robia tuturor. Nici al acelei libertăți individualiste, egoiste, meschine și fictive, propovăduită de „școala” lui J. J. Rousseau și de toate celelalte școli ale liberalismului burghez, care consideră așa-zisul drept al tuturor, reprezentat de Stat, drept limita dreptului fiecăruia — ceea ce sfârșește în mod necesar și mereu la reducerea dreptului fiecăruia la zero.

Nu, mă refer la singura libertate cu adevărat demnă de acest nume, libertatea care constă în deplina dezvoltare a tuturor forțelor materiale, intelectuale și morale aflate în starea de facultăți latente în fiecare. Libertatea care nu recunoaște alte restricții decât cele care ne sunt trasate de legile proprii noastre naturi, în așa fel încât, la drept vorbind, nu există restricții, căci aceste legi nu ne sunt impuse de vreun legislator exterior, aflat alături sau deasupra noastră. Ele ne sunt imanente, lăuntrice și constituie însuși fundamentul întregii noastre ființe, atât material, cât și intelectual și moral. Prin urmare, în loc să găsim în ele o limită, trebuie să le considerăm drept condițiile reale și rațiunea efectivă a libertății noastre.

Mă refer la această libertate care, departe de-a se opri ca în fața unei limite în fața libertății celuilalt, își găsește în aceasta, dimpotrivă, confirmarea și sporirea la infinit; libertatea nesfârșită a fiecăruia prin libertatea tuturor, libertatea prin solidaritate, libertatea în egalitate; libertatea triumfătoare asupra forței brutale și asupra principiului autorității (care nu a fost niciodată decât expresia ideală a acestei forțe); libertatea care, după ce va fi răsturnat toți idolii cerești și pământești, va întemeia și va orându-i o nouă lume, cea a umanității solidare, peste ruinele tuturor Bisericilor și tuturor Statelor.

Sunt un adept convins al egalității economice și sociale pentru că știu că, în lipsa acestei egalități, libertatea, dreptatea, demnitatea umană, moralitatea și bunăstarea indivizilor, ca și prosperitatea națiunilor, nu vor fi niciodată altceva decât niște minciuni. Însă, până la urmă partizan al libertății (această primă condiție a umanității), cred că egalitatea trebuie să se stabilească în lume prin organizarea spontană a muncii și a proprietății colective a asociațiilor de producție; asociații organizate în mod liber și federalizate în comune; și prin federația la fel de spontană a comunelor, iar nu prin acțiunea supremă și tutelară a Statului.

Acesta este și punctul care-i desparte în mod special pe socialiștii (sau colectivisții) revoluționari de comuniștii autoritari, partizani ai inițiativei absolute a Statului. Scopul lor este însă același. Ambele părți vor în egală măsură crearea unei noi orânduiri sociale, întemeiată doar pe organizarea muncii colective — impusă fiecăruia și tuturor în mod inevitabil, prin chiar forța lucrurilor — în condiții economice egale pentru toți și prin apropierea instrumentelor colective de lucru.

Comuniștii își închipuie că vor putea ajunge aici prin dezvoltarea și prin organizarea puterii politice a claselor muncitoare — în mod special a proletariatului urban și cu ajutorul radicalismului burghez —, pe când socialiștii revoluționari, dușmani ai oricărei asocieri și ai oricărei alianțe îndoielnice, cred, dimpotrivă, că acest țel nu poate fi atins decât prin dezvoltarea și organizarea nu a puterii politice, ci a puterii sociale — prin urmare, antipolitice — a maselor lucrătoare din orașe, dar și de la sate, incluzându-i pe toți oamenii de bună-credință din clasele superioare care, desprinși de întregul lor trecut, și-ar dori în mod sincer să li se alăture și să le accepte integral programul.

De aici două metode diferite. Comuniștii consideră că trebuie să organizeze forțele muncitorești pentru a lua puterea politică în Stat. Socialiștii revoluționari se organizează în vederea distrugerii —

sau, dacă se dorește folosirea unui cuvânt mai politic, — în vederea lichidării Statelor. Comuniștii sunt adepții principiului și practicii autorității, socialiștii revoluționari nu au încredere decât în libertate. Și unii, și ceilalți sunt în egală măsură susținători ai științei care trebuie să nimicească superstiția și să înlocuiască credința. Primii ar dori s-o impună. Ceilalți vor încerca s-o răspândească, astfel încât grupurile de oameni să se organizeze și să federalizeze în mod spontan, liber, de jos în sus, prin propria lor mișcare și conform intereselor lor reale, niciodată după un plan trasat dinainte și impus maselor „ignorante” de către câteva inteligențe sus-puse.

Socialiștii revoluționari consideră că există mult mai multă rațiune practică și chibzuială în aspirațiile instinctive și în nevoile reale ale maselor populare decât în inteligența profundă a tuturor acestor doctori și tutori ai umanității care, după atâtea încercări nereușite, încă pretind să contribuie cu străduințele lor la fericirea-i.

Socialiștii revoluționari consideră că, dimpotrivă, umanitatea s-a lăsat cârmuită destulă vreme (prea multă) și că sursa nenorocirilor ei nu stă într-o formă de guvernare sau alta, ci chiar în principiul și faptul guvernării, oricare ar fi ea. În cele din urmă, aceasta este și contradicția, devenită istorică deja, dintre, pe de-o parte, comunismul dezvoltat în mod științific de școala germană și acceptat în parte de către socialiștii americani și englezi și, de cealaltă parte, „proudhonismul” amplu dezvoltat și dus până la ultimele sale consecințe, acceptat de proletariatul din țările latine.

**Mihail Alexandrovici Bakunin**

**Locarno (Elveția), 5-23 iunie 1871**

Biblioteca Anarhistă

Mihail Bakunin  
Cine sunt eu?  
1871

Preluat la 13.01.2022 de la <https://pagini-libere.ro/>

**[ro.theanarchistlibrary.org](https://ro.theanarchistlibrary.org)**